

Bundbredde og 7,5 m's Dybde med fornøden Svajepads i Aabenraa Havn. Den anslaaede Udgift hertil er 2 588 000 Kr., og det foreslaas, at Staten skal bidrage med Halvdelen.

For Sønderborgs Vedkommende fremkom der fra Sønderborg Byraad to Projekter. Det ene Projekt gik ud paa, at der anlægges 390 løbende m Kaj paa Alssiden ved en Vanddybde af 7,5 m og en Fiskerihavn paa Sundevedssiden, samt at der etableres en Færgeforbindelse mellem Als og Sundeved. Bekostningen blev anslaaet til 2 286 000 Kr. Det andet Forslag gik ud paa, at der anlægges 300 løbende m Kaj med 7,5 m Vanddybde paa Alssiden og 170 løbende m Kaj med 7,5—8,5 m Vanddybde samt en Fiskerihavn paa Sundevedssiden, hvorimod Færgeforbindelsen i dette Tilfælde skulde bortfalde. Bekostningen ved dette Projekt var anslaaet til 2 560 000 Kr. I begge disse Forslag var ikke medregnet Udgifter til Erhvervelsen af de fornødne Grundarealer, ca. 780 000 Kr., og heller ikke medregnet Udgifterne til et eventuelt Færgeanlæg, ca. 880 000 Kr., men Byraadet gik ud fra, at Staten vilde bekoste Færgeanlægget, og Raadet ansøgte saa om et Statstilskud paa ca. 2 Mill. Kr. til Udførelse af et af disse Projekter. Under Forhandlingerne med Sønderborg Byraad foreslog Ministeriet følgende Ordning, som blev tiltraadt af Byraadet. Der nybygges 250 m Kaj paa Alssiden med 7,5 m Vanddybde, anslaaet til 1 200 000 Kr., der bygges en Fiskerihavn paa Sundevedssiden, anslaaet til 140 000 Kr., og de fornødne Grunderhvervelser er anslaaet til 780 000 Kr., i alt 2 120 000 Kr.; Halvdelen af den til disse Arbejder medgaaende Sum skulde saa ydes i direkte Tilskud af Staten.

Naar den sønderjydske Jernbanekommission er naaet til at fremkomme med en Udtalelse angaaende Spørgsmaalet om eventuelt at bygge en Bro over Alssund eller i Stedet derfor at etablere en Færgefart fra Als, skulde der træffes Bestemmelser om, hvorvidt der skal bygges 150 m Kaj paa Sundevedssiden, eller der skal etableres en Færgeforbindelse fra Als til Sundeved, og det forudsættes selvfølgelig, at Færgeforbindelsen da bekostes af Staten, idet den maa komme ind under Statsbanerne. Ligeledes forudsættes det selvfølgelig, at hvis der ikke kommer Bro over Alssund eller Færgeforbindelse, og de 150 m Kaj, som er anslaaet til 819 000 Kr., skal bygges paa Sundevedssiden, skulde Staten betale Halvdelen af disse. Dette er ikke medtaget

i Lovforslaget, men der er gjort Rede for det i Bemærkningerne.

Jeg skal anbefale dette Forslag til det høje Tings velvillige og hurtige Behandling.

I Tilslutning til dette Forslag skal jeg fremsætte *Forslag til Lov om Indførelse af nogle danske Lovbestemmelser om Havne i de sønderjydske Landsdele*. Det foreslaas, at Lovbestemmelserne angaaende Udfærdigelse af reglementariske Bestemmelser for Benyttelse af Havne m. m. og endvidere om Grundafstaaelse ved Udvidelser af Statens Havneanlæg og om Grundafstaaelse ved Udvidelser af Havneanlæg skal have Gyldighed i de sønderjydske Landsdele. Som jeg her har nævnt, skal der foretages betydelige Udvidelser, og det vil derfor være ønskeligt, at Bestemmelserne om Ekspropriation indføres ogsaa i de sønderjydske Landsdele. Samtidig foreslaas indført Lov af 30. Januar 1875 angaaende Udfærdigelse af de reglementariske Bestemmelser for Benyttelse af Havnene, og der tilføjes, at den eneste Lovbestemmelse vedrørende Havne, som endnu ikke er foreslaaet indført i de sønderjydske Landsdele, er § 16 i Lov af 26. Maj 1868 om Købstadkommunernes Styrelse, men jeg kan meddele, at et Lovforslag vedrørende denne Lovbestemmelser Indførelse vil blive forelagt af Indenrigsministeren i indeværende Rigsdagssamling tilligemed en Del andre Bestemmelser i Købstadkommunalloven. Ogsaa dette Forslag anbefaler jeg til det høje Tings velvillige og hurtige Behandling.

Endelig skal jeg fremsætte *Forslag til Lov om Indførelse af den danske Lovgivning om Veje og Gangstier i de sønderjydske Landsdele*. Inden Indlemmelsen af de sønderjydske Landsdele i Kongeriget var Vejene inddelt i Hovedlandeveje, Bilandeveje og Biveje og i Henhold til tysk Lov af 26. Februar 1879 henlagt under den almindelige kommunale Administration. Hovedlandevejene, de saakaldte Provinsveje, der dog nærmest maatte betragtes som Statslandeveje, var underlagt Provinsen Slesvig-Holsten, medens Bilandevejene, Kredsvejene, var underlagt Kredsdagene, og Bivejene bestyredes af Kommunerne. Under Hensyn til det ønskelige i, at Vejforholdene i de sønderjydske Landsdele ordnes paa lignende Maade som i de øvrige Dele af Landet, er der af Ministeriet for offentlige Arbejder med Tilslutning af Rigsdagens Finansudvalg afsluttet en Overenskomst med de 4 sønderjydske Amter dels om disses Overtagelse af Provinsvejene, dels om et Statstilskud til en Ho-